

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Βασικοί λόγοι για τη σύγκρουση εφήβων και γονέων:

- η προβληματική και ελλιπής μεταξύ τους επικοινωνία.
- η παραμέληση και η αίσθηση μοναξιάς των εφήβων που τους οδηγεί σε θέση αντεπίθεσης.
- η έλλειψη ορίων από τους γονείς και η παραίτηση από κάθε προσπάθεια.
- ο τρόπος διαχείρισης του χρόνου από τους εφήβους.
- η απουσία ειλικρίνειας για θέματα που αφορούν την εμφάνιση των εφήβων.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Οι παράγραφοι 1 και 2 του Κειμένου 1 συνδέονται με σχέση αιτίου – αποτελέσματος ως προς τη σύγκρουση μεταξύ εφήβων και γονέων. Στην πρώτη παράγραφο διατυπώνεται ως αίτιο η έλλειψη επικοινωνίας των εφήβων με τους γονείς τους που έχει ως αποτέλεσμα το αίσθημα παραμέλησης και εγκατάλειψής τους. Στη δεύτερη παράγραφο η χρήση της αντωνυμίας «αυτό» παραπέμπει στο αποτέλεσμα της ελλιπούς επικοινωνίας που διατυπώθηκε στην πρώτη παράγραφο, επαναλαμβάνεται στη δεύτερη ως θεματική πρόταση και στη συνέχεια ενισχύεται. Και στις δύο παραγράφους το επίρρημα «έτσι» (επαναλαμβάνεται τρεις φορές) λειτουργεί ως δείκτης συνοχής, για να δηλωθεί το αποτέλεσμα.

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Η εναλλαγή ευθέος και πλάγιου λόγου προσδίδει ζωντάνια, παραστατικότητα, καθώς προσιδιάζει στον προφορικό λόγο και δίνει διαλογικό χαρακτήρα στο κείμενο. Δημιουργεί μια σχέση

επικοινωνίας και οικειότητας με τον αναγνώστη, τον βοηθά να προσεγγίσει τις ιδέες βιωματικά και ελκύει το ενδιαφέρον και την προσοχή του. Ο ευθύς λόγος είναι άμεσος, σε αντίθεση με τον πλάγιο που είναι έμμεσος, τυπικός, σοβαρός. Με την εναλλαγή το ύφος λόγου γίνεται πιο απλό, προκειμένου ο πομπός να γίνει πιο σαφής και κατανοητός. Άλλωστε, το κείμενο είναι απόσπασμα από συνέντευξη, όπως αναφέρεται στο εισαγωγικό σημείωμα.

Μετατροπή ευθέος λόγου σε πλάγιο : Οι μεγάλες συγκρούσεις μεταξύ γονιών και παιδιών πολύ συχνά αφορούν τη διαχείριση του χρόνου. Οι έφηβοι έχουν μια πολύ ιδιαίτερη σχέση με τον χρόνο. Λένε ότι πρέπει να φύγουν γρήγορα και περνούν ώρες μπροστά απ' τον καθρέπτη. Έχουν επίσης μια ορισμένη σχέση με την αυτοεικόνα τους. Οι έφηβοι χρειάζονται «άδεια», για να κατοικήσουν το νέο τους σώμα. Θέλουν να οικειοποιηθούν το σώμα τους, που άλλαξε. Έτσι, οι έφηβοι κάνουν πύρσινγκ ή τατουάζ ή σύμβολα ταυτότητας. Πολλές φορές οι γονείς αντιδρούν. Ρωτούν πώς το έκανε (ο έφηβος) αυτό. Πολλά παιδιά εκμυστηρεύονται στον ψυχολόγο ότι έκαναν τατουάζ... αλλά δεν θέλουν να το δει ο πατέρας τους. Τελικά, λαμβάνει χώρα ένα παιχνίδι εξαπάτησης, για να μην αποκαλυφθεί η πράξη. Γενικά, όλα έχουν να κάνουν με το σώμα. Τα ρούχα που φοράνε... τα αξεσουάρ που φοράνε...

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Το ποιητικό υποκείμενο βιώνει συναισθήματα ψυχικής ευφορίας που τα δημιουργεί η ανάμνηση της ειδυλλιακής εποχής της άνοιξης. Οι εικόνες («τα κυριακάτικα πρωινά με τις καμπάνες του 'Αη-Σπυρίδωνα, όταν ανεβαίναμε τα μαρμάρινα σκαλοπάτια, όταν κατεβαίναμε τους κήπους με τις τριανταφυλλίες») προβάλλουν την ξενοιασιά και την ανεμελιά της εφηβικής νιότης σε μέρη όπου ο χρόνος δεν μετρούσε («δεν υπήρχε χτες – ούτε σήμερα – ούτε αύριο»). Μοναδικό ενδιαφέρον, έτσι όπως εκφράζεται και από την εικόνα του σφριγηλού νεανικού κορμιού- δείκτης νιότης, ζωντάνιας, ενεργητικότητας- ήταν τα όνειρα που κάθε νέος έκανε χωρίς περιορισμούς και δεύτερες σκέψεις. Η εφηβική νεότητα αγνοούσε το μέλλον και τη φθορά, ήταν ανυποψίαστη και παρορμητική, όπως αισθητοποιείται και με τη μεταφορά «δεν υποψιαζόνταν τα δόντια της φθοράς». Βίωνε με χαρά και ενθουσιασμό τα συναισθήματα που προκαλούσε η άνοιξη, γι' αυτό και το ποιητικό υποκείμενο αναπολεί στιγμές της εφηβικής ηλικίας (η αναπόληση τονίζεται με τα ρήματα σε ιστορικό χρόνο).

Ο/Η μαθητής/τρια μπορεί να ταυτιστεί με το σκηνικό του ποιήματος, καθώς ενδέχεται να βιώνει την ανεμελιά και τον ενθουσιασμό της εφηβείας. Ωστόσο, μπορεί να διαφοροποιηθεί και να εκφράσει προσωπικές σκέψεις ή αγωνίες που τον/την ταλαιπωρούν, τον/την προβληματίζουν και τον/την απομακρύνουν από τον ενθουσιώδη χαρακτήρα του ποιήματος.